

Els condeixebles i la política

Valentí PUIG*

A la barra del bar, cada migdia, els vells amics fan un repàs exhaustiu de l'actualitat. Quan arriben a l'anàlisi política, l'escuma de les cerveses ja té un punt de goig esmorteït. «¿Has vist que en Reus vol dedicar-se a la política?». «¿En Reus? ¿Aquell del nostre curs?» Ja n'hi ha prou. Quan constaten que aquell neòfit de la política local no és cap altre que un antic condeixeble, la sentència és inapel·lable: és impossible que en Reus —com succeiria amb qualsevol antic condeixeble— no sigui res més que un punt perdut en el panorama dels oportunistes i de la mediocritat política que els vells amics sospesen des de la infal·lible talaia del bar.

Aleshores convé demanar més cervesa o aturar per un instant la conversa mentre el *barman*, amb tota diligència i escepticisme, prepara un altre «drymartini». Demanen més gel a

fi de sentir-ne el drig a la copa amb tot plaer. La responsabilitat de jutjar el món de tres a tres i mitja fa molta set. «¿Recordes aquella vegada al pati...?» O bé: «Tenia molta memòria, però no era gens intel·ligent».

Ja han passat més de vint anys, però els vells amics del bar mai no dubtarien de la memòria que tenen d'aquell condeixeble. N'estan tan segurs, que això els permet valorar-ne amb exactitud la nul·litat vital i política, tot i que no tinguessen altra convivència que les aspres relacions entre adolescents en una aula que feia pudor de tinta xina, suor i crestomaties llatines.

Tal vegada no l'haurien desqualificat de forma tan rotunda si l'antic condeixeble fos candidat a presidir un club de futbol, si hagués guanyat la loteria o si sortís a la premsa com a subcampió d'*optimist*. La vida política, però, és una vitrina cruel (entre

d'altres coses perquè tothom sap que ell ho faria millor).

No és convenient per als antics condeixebles dedicar-se a la política. Sempre hi haurà vells amics que recordin aquell dia que va plorar al gimnàs o que sa mare era una rossa oxigenada. Ningú no els podria convèncer que, després de vint anys, un al·lot tímid pot agafar volada o que aquella rossa oxigenada era una tia segona, fadrina i devota. Des de la barra del bar és impossible que l'antic condeixeble pugui haver tingut experiència pròpia o que l'aprenentatge de la vida li sigui de profit. És del tot increïble que aquell adolescent que conegueren fugaçment ara sigui un home madur i capaç de gestió pública. Fatalment, tanmateix, es dona el cas que moltes vegades els vells amics del bar encerten del tot.

* Escriptor.

Per Sant Joan, a Poblet

Joan TRIADÚ*

El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana començarà a Poblet, símbol vivent de la nostra història comuna. I es farà el dia de Sant Joan, festa que ha esdevingut i esdevé, cada vegada més, la nostra diada o festa nacional. Algú pensarà, potser, que la història es repeteix, malgrat que Valéry, amb unes paraules no tan cèlebres com aquest tòpic, ja ho havia rebutjat. No, la història no es repeteix, i per tant aquest Congrés, per molt que porti el *dos* al davant, no és ni pot ser, no ja una repetició, sinó ni tan sols una continuació del primer, el de 1906, per molt admirable, en més d'un sentit, que aquell fos. També hi ha qui diu que un congrés és una empresa massa ambiciosa o monumental i que allò que el nostre temps imposa és l'especialíssim aprofundiment en un tema, sense pretendre arribar a cap conclusió. Diuen que aquesta forma de procedir és l'única vàlida, i el que

és racional, científic, seriós, postmodern, tal com es porten les coses a Califòrnia de cara a la imminència del segon mil·lenni. Cal reconèixer que ja ara, i fa temps, es fan més o menys així entre nosaltres tot d'altres treballs de diverses disciplines, amb inclusió de la llegua. Perquè estem avesats a acollir, a absorbir, a empeltar i fins i tot a innovar. I si no s'ho creuen, és perquè no saben res de les proves que hem donat d'aquestes capacitats, de la implantació de la senyora Montessori al pas de Francis Picabia, del *Conferentia Club* als Estudis Universitaris Catalans, amb esment especial de la seva casolana clandestinitat de la postguerra.

Tant se val. La situació de la nostra llengua —i això és com dir, en una bona part, la *nostra* situació—, ho vol tot i s'ho necessita tot. La idea d'un Congrés no va sorgir perquè sí. Va sorgir d'una consciència profunda que calia fer alguna cosa digna del

problema. A la mesura del nostre moment, això sí; però il·lusionadament *gran* i digna. D'aquí ve que el Congrés vulgui reunir, al costat dels nostres estudiosos de lingüística, els estudiosos estrangers, aquests éssers lúcids i apassionats, de preparació universitària i de dedicació missionera, que donen molt i donarien qui sap què perquè la supervivència del català fos assegurada amb tots els pronunciaments favorables.

I cal pensar també en alguns homes que ja ens han deixat per sempre i que, d'aquest propòsit, n'havien fet també una dedicació juramentada. Penso en el més recent, com Casacuberta i Espriu. En la més fosca postguerra el poeta em digué un dia, a casa seva: «per escriure en català si que estic disposat ara mateix que em portin a Montjuïc». Aquests homes foren a Poblet per Sant Joan, i en nom d'ells ens hi hem d'aplegar.

* Assagista.